

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „

Megjelenik minden szerdán
és szombatán.

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közel a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.
a Wagner és Szelényi (ez-
előtt Gedeon és Tsa) nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hilde-
tések, nyiltterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar-üzletében, Falkenstein S. dohánytőzsdéjében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmana J. és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kaphatók.

Kossuth Ferencz.

Hazajött közénk, hazahozva nevének varázsát és halhatatlan atyjának halandó részét. Örültünk rajta, de hogy is ne? Azt vártuk tőle, hogy nevének hatalmával s talán tehetségével is felrázza ezt a léhaságban és önzésben elmerült nemzetet. Még nem tett semmit s mégis a legnagyobb bizalmat előlegeztük neki: megtettük pártunk vezérévé. A kik évtizedeken át nehéz küzdelemben megöszültek, szerényen háttérbe vonultak és átengedték neki a tért. Ő pedig szerénytelenül azt elfoglalta.

Vártuk, hogy mit fog tenni s ő nem is soká váratott magára. Elkezdte a városokat sorba látogatni. A lapok állandóan közölték beszédeit, melyekben állandóan ismételte önmagát. E beszédek nagy önhietség mellett rettenetesen kevés politikai tájékozottságot és rátermettséget árultak el. Kezdettük átlátni, hogy ez a magát ünnepeletetni szerető férfiú még sem egészen pártvezérnek való.

Később még jobban meggyőződünk erről. A polgári házasság nehéz helyzetet teremtett kivétel nélkül minden párt részére s természetesen a miénkre is. Nem azt hibáztatjuk mi a Kossuth Ferencz eljárásában, hogy ez alkalommal a kormány részére billentette a mérleg serpenyőjét. *De hibáztatjuk azt, hogy megengedte, miszerint a polgári házasságot pártkérdésnek nyilvánítsák; hibáztatjuk azt, hogy ezzel tönkre tette a párt egységét. A ki Magyarország függetlenségének megteremtése végett jött a hazába, annak első nagyobb, de végzetes ténye az eszmét szolgáló párt szétrobbantása volt.*

Megtörtént a szétszakadás. Egyik rész Ugront választotta vezérének. Mi megmaradtunk a Kossuth Ferencz zászlója alatt.

Szétválva mentünk bele a választási küzdelembe. A Bánffy-kormány minden erejét az Ugron-párt ellen vitte harcra, mert csak ezt tekintette komoly ellenzéknek. Az Ugron-párt a sok ellenség között elbukott; maga a vezér sem jutott mandátumhoz. Kossuth büszkén hirdette, hogy csupán a mi pártunk került ki győzelmesen a küzdelemből. Valóban, jó adag együgyűség kell az ilyen képzelt Pyrhusi győzelemhez. Mert én úgy tudom, hogy mi nem a Kossuth Ferencz személyes pártja vagyunk, ha-

nem a haza függetlenségeért küzdő párt, melynek semmi köze személyhez, csupán az eszméhez. Mi ellenkezőleg: Kossuth Ferencz ural, azt hisszük, hogy ha egy más vezér és más név alatt *ugyanazt az eszmét* szolgáló testvérpárt elbukik, a nélkül, hogy a vesztett tért mi foglalnók el, *ez a vereség a mi vereségünk is*. Mi sokat vártunk Kossuth Ferencztől és megértük azt, hogy vezérlete alatt *az eszme hívei* felére lepadtak.

Ezzel pedig nincs mit dicsekedni.

De hát mi a Kossuth Ferencz bölcsesége folytán egyszerre küzdöttünk egymás ellen és az ellenség ellen. Ez már csak következménye volt a párt szétszakadásának.

Összeült a parlament, a leggyengébb, a leghitványabb, mióta hazánkban alkotmányosság létezik. Kimaradott a komoly ellenzék, melynek eljárását Kossuth Ferencz elítélte, mert hát a *modora nem volt elég finom (!)*. Neki jutott a szerepese megalkotni a *szalonképes ellenzék*et. És megtette. Öröm volt látni a mult budget-vitát, a mint odaállította pártunkat statisztának a kormánypárt önobstruictióisai mellé. Nem vette észre, hogy ez a komoly szerep nagyon neveltséges; nem vette észre, hogy az ellenzéki sztrájk miatt szorult helyzetbe jött kormányt most másodsor segíti ki a hinárból. Ő olyan vezérnek bizonyult, mint az osztrák tábornokok, a kikre az ellenségek hadvezére kiadja a rendeletet, hogy valahogy — le ne löjjék.

De hát Kossuth Ferencznek van egy *Bercsényije*, a kire ő feltétlenül hallgat. Ezt *Eötvös* Károlynak hívják. Nagy eszű ember, híres ügyvéd, bár a fáma azt mondja róla, hogy a mióta Kossuth Ferenczet az orránál fogva vezeti s vele és pártunkkal nagyon ügyesen a kormány céljait szolgálhatja — azóta a pererei jobban sikerülnek.

Helyesen teszi Kossuth, ha ráhallgat! Mert hiszen Eötvös Károly tapasztalt férfiú. Volt már Deák-párti s mint ilyen, *erős üldözője a függetlenségi eszmék harcosainak. Irt egy gyalázkodó pámflettet „Carolus“ álnév alatt Kossuth Lajos ellen*, a mi nem gátolta őt abban, hogy később el ne látogasson a nagy remetéhez. Majd közlöm ezt a verses gúnyiratot, hogy gyönyörködjék pártunk feje is a tanácsadójában.

Eötvös volt az, ki a választás előtt már-már sikerült kiegyezést a testvér-

pártok között meghiusította. Ő a legfőbb akadálya a két párt egyesülésének; ő a párt rossz szelleme.

Jött a 16. §, melyben a Bánffy-kormány a szabadelvű párt nevében viszonozta a polgári házasság ügyében tett szolgálatainkat. Pártunk belement a küzdelembe, de alighogy Kossuth Ferencz Londonból hazajött, elkezdettünk szörnyen „ajropaereskedni.“ S a merészen indult nagy küzdelem bevégeződött egy óriás fiascóval és az ellenzék kezének deczember végeig való megkötözésével.

E küzdelem alatt remélni kezdettünk. Azt hittük, hogy végre mégis csak *felismerjük a közös ellenséget és kezét nyújtunk egymásnak*. Pártunk küzdelmét Bartha Miklós látva, így irt rólunk: „ők ezek, *a mi testvéreink*, a kikre büszkék vagyunk. Más párt is megteszi a maga kötelességét, de mégis ők a legderékabbak.“ És a végén szomorú csalódás várt itt is. Kossuth Ferencz ezt a kitűnő alkalmat sem használta föl a kibékülésre, mert neki nem kell az Ugron társasága és a Bartha zsenije. Beéri ő Pichlerrel is.

Jött a *szegvári jelölés*. Reméltünk és aggódtunk. Háttha Kossuth felhasználja *ezt az utolsó alkalmat* a kibékülésre? Mert rajta állott egyedül, tőle függött a kibékülés. Ha lemegy a szegvári kerületbe, Ugront jelölteti és befolyását mellette látva veti, ezzel a békét nemcsak megköti, de azt ünnepelesen meg is pecsételi.

Csalatkoztunk. Kossuth Ferencz megint csak gyarlónak bizonyult. A párt emberei közül ötöt küldött a kerületbe, hogy Ugron jelöltségét megakadályozzák. Ő nem tudja elfeledni azt a karcolást és pár csöpp vért, mely az Ugronnal vivott párbajának a következménye. Már pedig: „a ki a köznek akar használni, legelső kötelessége magáról egészen megfeledezni s ki erre nem képes, nem is lesz hasznos embere hazájának“ mondja Széchenyi.

Kossuth Ferencz előtt a béke és testvérharcz állott s ő az utóbbit választotta. *Szabadjon azonban kérdeni, hogy parlamentünk harczában ki helyettesíti Ugron bámulatos erejét, kitarítását, soha sem fáradó tevékenységét?* Avagy Kossuth Ferencz magáról azt hiszi, hogy az ő unalmasan lapos vezérczikkei és beszédei pótolhatják-e a Bartha zsenijét, az Ugron lángeszét?

Tanui leszünk tehát nemsokára annak

a felemelő jelenetnek, mikor Kossuth Ferencz — éppen, mint a szentesi választásnál — ismét kezét fog a politikai szélhámosok királyával, *Vadnay* Andorral. Azzal, a ki antiszemitáskodásával rászolgált minden komolyan gondolkozó politikus lenézésére; köpenyforgatásával minden elvhű szélsőbaloldali megvetésére.

Szükségesnek tartottuk ezeket a dolgokat elmondani, nehogy Kossuth Ferencz abban a hitben ringassa magát, hogy pártunk az ő vezéri működését helyesli és őt csálhatatlannak tartja, csak azért, mert elég szerencsés volt arra, hogy a Kossuth Lajos fiának született. „Láss jobban sire; engedd, hogy én legyek szemed világa” mondja Kent a senkire hallgatni nem akaró királynak. Ezt mondjuk mi is Kossuth Ferencznek.

Ő, mint ember, kisszívűnek, mint politikus, rövidlátónak, mint pártvezér, tehetetlennek, bábnak és ügyetlennek bizonyult. A mit eddig tett, azért igazán kár volt hazajönni abból a makarónis országból.

Mint jóakarói, két dologra kérjük őt. Ne koptassa el végkép a Kossuth név nimbuszát és mondjon le a neki nem való pártvezérségről. Mert, ha így folytatja, sok helyről kap olyan izenetet, mint Kolozsvárról, hogy: *ne jöjjön, mert nem várják.* (—s.)

Kitűnő munkatársunknak fentebbi cikket szívünk fájó érzetével közöljük.

Fáj a lelkünknek, hogy a függetlenségi és 48-as párt a szegvári kerületben vasárnap ismét fölvetette egymás ellen a testvérharcot.

A miskolci függetlenségi párt, mely sem a Kossuth-párthoz, sem az Ugron-párthoz nem tartozik, hanem még mindig az *egységes és oszthatatlan függetlenségi párt* kötelékébe sorozza magát, mindig fájó szívvel és elborult érzelmekkel értesült, valahányszor az események folyamán a pártviszály felütötte a fejét.

Mi, mint ennek a pártnak közlönye, gyakorta fölemeltük kárhóztató szavunkat Ugron Gábor ellen úgy, mint Kossuth Ferencz ellen; a szerint, a mint egyik vagy másik a testvérharc megindításának oka volt.

Most *Kossuth* Ferenczet kárhóztatjuk.

Az ország ellenzékének közvéleménye határozottan óhajtja, hogy *Ugron* Gábor, ez az óriás parlamenti erő bejusson a képviselőházba Rendkívül nagy szükség van ott ő reá, mert ő nem egy személy, ő egy egész hadsereg az ellenzék táborában. A kormány ostora ő, a kit a mostani nehéz politikai viszonyok között nélkülözni nem lehet.

Közéletünknek ez a titáni harciosa most a szegvári kerületben Helfy Ignác örökébe nagyon könnyen bejuthatott volna, ha — — — ha a Kossuth-párt föl nem támad ellene, ha a jelölés előtt *Justh* Gyula, *Meszlényi* Lajos, *Hentaller* Lajos, *Endrey* Gyula és *Tóth* János Kossuth-párti országos képviselők a kerületbe le nem utaztak volna.

Kossuth Ferencznek, mint pártelnök-

nek — ha a testvérharcot megindítani nem akarta — nem szabad lett volna megengedni, hogy nevezett képviselők a *jelölés előtt* oda utazzanak s a kerület választó polgárait a jelölés tekintetében *befolyásolják*. Hagyták volna a kerület választóit egészen magukra és a *kit ők jelölnek, annak érdekében szálltak volna sikra — a kormány jelöltje ellen.*

Most mi történt Szegváron? Az történt, hogy a függetlenségi párt ott nem *kétfelé*, hanem *háromfelé szakadt*. Jelölték *Ugron* Gábort, *Müle* Lajost és *Uray* Imrét. Természetes, hogy a kormánypárt a markába nevet. Neki nagyon könnyű dolga lesz a háromfelé szakadt pártot legyőzni s a szűz kerületet a függetlenségi párttól elhódítani.

Urak, odafent a parlamentben! Legyen már egyszer vége ennek az áldatlan testvérháborúnak!

Ne csináljanak zavart az egyes kerületekben. Ne azon dolgozzanak, hogy az összetartás lánczai szétbomoljanak, hanem azon, hogy a meglazult testvéri kötelékek minél szorosabban összeforranak! *Szerk.*

— **Bartha Miklós kegyelmet kapott.** Annak a kegyelmi kérvénynek, melyet Borsodvármegyéből is közel ezerezen irtak alá, mégis csak meglett az eredménye. *Bartha* Miklós, a ki szombaton reggel kezdte meg fogházbüntetését a pestvidéki kir. törvényszéknél vasárnap kegyelmet kapott. A kegyelemlevél vasárnap délelőtt 10 órakor érkezett meg *Geguss* Guasztáv dr. kir. ügyészhez, a ki rögtön értesítette erről *Barthát*. Tizenegy órakor *Bartha* Miklós már elhagyta a pestvidéki kir. törvényszék épületét — egyedül, mert még a családja sem sejtette, hogy a kegyelem így gyorsan megérkezik.

Hat hónap helyett huszonnégy órát töltött a fogságban *Bartha* Miklós, ki vasárnap délután a következő sorokat küldte a lapoknak:

Fogságom története: A kormány éreztette velem a hatalmát egy napig — Ő felsége a kegyelmét egész életemre.

Budapest, 1897. október 24.

Bartha Miklós.

— **A szikszói választásról** irt cikkünk hova tovább, mind szélesebb hullámokat ver föl. Közelebb egy szikszói levelet kaptunk, mely annyira érdekes, hogy el nem mulaszthatjuk közölni. Az emberek gondolkoznak a dolgon, egyik egyet, másik mást talál ki. Az eszme, mely csak általánosságban lett fölvetve tökéletesedik s maholnap nagyon használható fegyverre alakul. A szikszói level ezeket írja:

Tekintetes szerkesztő ur! Azt a cikket, mely a választás kapcsán pártunk szervezésével foglalkozik, *nem a választás után, de a választás előtt kellett volna közzé tenni.* Akkor nagy hasznát vehettük volna. Most úgy vagyunk vele, mint Ausztria, mely egy jó eszmével mindég elkésik. De azért a jövő választásig nem feledjük a jó tanácsokat, s majd akkor *alkalmazzuk*. Ha most szervezedünk ezen az alapon, meglehet, másképp üt ki a választás.

De a mi kerületünkben nem az orvos, ügyvéd, kereskedő stb., teszi ki a választók tömegét, hanem a földmives gazdak. Ezek pedig megvesztegethetők, mint a példa mutatja. *A nevezett cikk írójának nincs igaza abban, hogy a vesztegetést kicsiny dolognak mondja.* Nagy dolog az és döntőleg nehezedik a választás serpenyőjébe. A nép miveltensége és fejletlen politikai érzéke a veszte-

getést lehetővé teszi. De egyéb oka is van annak, hogy egész választó-kerületeket a szoros értelmében, mint *Darvas* ur is — *megvesznek*. A legfőbb ok az, hogy *kevés a választó s így sok pénzzel könnyű kevés embert megvenni.* *A választási cenzus kiterjesztésére kell törekednünk, ha azt akarjuk, hogy a vesztegetés lehetetlen legyen.* Ez az egyedüli óvszer a vesztegetés ellen. Mert nagy tömeget nehezebb megvesztegetni, mint kevés embert.

De hát a választási cenzus kiterjesztése más tekintetben is hasznunkra lesz. *Szaporodnak a független választók*, a rémitő módon elszaporodott, függetlenségét elveszített hivatalnok-sereg ellenében.

A parasztot azonban nem terrorizálhatom azzal, mint a kereskedőt stb., hogy tőle nem vásárlók, mert a paraszt meglehetősen független. De azért ezekre is lehet nyomást gyakorolni, megmondom hogyan.

Nekünk, mint fentebb irtam, érdekünkben áll a választói cenzus kiterjesztése, egyrészt a megvesztegetés korlátozása, másrészt a végett, hogy az országházba több tudós, több jellem juthasson be, mint jelenleg. Mert most csak a kevés számú nagy pénzü ember lehet képviselő; ezek kis köréből pedig nem telhetik ki annyi tudás, mintha becsületesebb választás mellett a szegényebbek is választathatók lennének.

Az alkotmány sánczain kívül álló, szavazati joggal nem bíró népet be kell vennünk a szavazók közé s addig is, míg ez megtörténhetnék, be kell vonnunk a mi küzdelmeinkbe.

Mert ezekkel és csakis ezekkel lehet nyomást gyakorolni a parasztokra.

A szavazattal nem bíró szegény munkás nem kerülheti el a munkaadót; de van eset, mikor a munkaadó van megszorulva s nagyon is rá van szorulva a munkásra.

Mert a gazdára a világért sem közönyös, hogy a földje egy héttel előbb vagy később legyen-e learatva, megkapálva, megkaszáva. Sürgős munka alkalmával a gazda valósággal szorult helyzetbe jut.

Jövő választás alkalmával küzdjünk olyan jelöltek mellett, kik az általános szavazati jogot programjukba fölveszik.

Ezek kormánypártiak nem lehetnek, mert az általános szavazati jog nekik hátrányos. Ők ezt a pontot nem veszik fel a programjukba.

A választási jogból kitagadott néphez intézzünk felszólítást. Fejtsük ki előttük, hogy milyen igazságtalan az, hogy tőlük a haza megkivánja a legnehezebb adót: a katonaszkodást, a veradót s mégis kitagadják őket a választásból. Fejtsük ki, hogy mi az ő érdekeikért is akarunk sorompóba lépni. Hívjuk fel őket, hogy támogassák a saját érdekekben a mi törekvéseinket. Szólítsuk fel őket arra, hogy alkítsanak szövetkezetet. Ennek egyéb célja ne legyen, csak az, hogy *sürgős mezei munka idején első sorban csak olyan gazdákhöz menjenek dolgozni, a kik az általános szavazati jogért küzdő jelöltekre adták a szavazatukat. S csak, ha ezeknél elvégezték a munkát, akkor mennek olyanokhoz, kik más jelöltekre szavaztak.*

Ezzel az eljárással lehet nyomást gyakorolni a most megvesztegethető paraszt-osztályra is.

Szikszói.

Ne bántsod a zsidót!

— Levél a „Szabadság” szerkesztőjéhez. —

Jó, ha a zsidók összegabajodnak. Az egyiknek pártját fogom, hogy a másikon jót üthessenek, legalább zsidót ütök. Hiszen 2000 esztendeje immár folyvást ütöm és még se pusztul ki a fajtája.

Legyünk őszinték, kik mindig alakoskodunk. Igen! Üsd a zsidót! Voltaképen ez az igazi magja a hitszónokért való rettenetes pennaháborúnak, melybe megint belesodortunk. Hát hiszen jó, a história mutatja: valamiképp a halat vízében megfojtani nem

lehet, akkép nem lehet kiirtani a zsidókat sem valamely praktikával avagy kínzószerszámmal, sem a hatalmas Czézárnak, sem a jámbor betűrovó halandónak.

Ügyvéd nem vagyok. De hiszen nem is kell ahhoz prókátordiploma, hogy valakinek esze legyen s az igazat lássa és érző szive, melylyel átérezze az igazságtalanságot, bár egyesek ellen törő, de egy egész faj fejére nehezéd régi, régi izzó gyűlölséget, csak zsidónak kell lennie. Mert valamiként a zsidót a legnagyobb hévvel üldöznöd, a ráfogás, az ócsárlás minden szerével rontani csak saját fájának fattyuhajtása képes, ugyanazképp védeni is csak a véreből való vér tudja.

En pedig az vagyok. Ezért szólok én és nem fizetségért, mert a vallás az igaz zsidónak nem ipar, de örök célja, feladata, életét betöltő egyetlen eszméje.

Értsük meg egymást valamiképp és valahára, avagy talán egyáltalában nem lehet megérteni egymást, két egyazon Istent imádó, ámbátor különböző hitvallású emberfiának. Mert felette nagy baj az, hogy az Isten ábrázatára teremtett ember jobban szereti önmagát, mint az igazságot, sőt legtöbbször egyszemélyül csakis önmagát szereti. Ő az élő és élettelen nagy mindenség középpontja, az ő számára van minden, úgy tetszik neki, s a mi horizontján kívül esik, a mi hozzá nem hasonló (citatum), az hitvány, gyalázatos és mindenképpen fertelmes pondró, pók és egyéb csuszómászó féreg, a mit el kell taposni.

Miért! Mely okból? Hát hazafiságból, keresztyén felebaráti szeretetből, az Isten és a XIX. évszázad nagyobb dicsőségére Igazában nem is egyéb az emberi história, a sok dicsőséges és gyalázatos tettek sorozata, miképp egy számba nagyobb embertömeg nagy fufanggal és ármányos cselvetéssel kifundál egy eszmét, azt mindenkinek élete céljául tűzi ki, de csak azért, hogy mód nélküli gyűlöletében ennek ürügye alatt mindenképpen üldözhesse, ronthatja azokat és magját veszejtse azoknak, — ha lehet, — a kiknek orczái nem oly színűek, mint az övéi, a kik nem az ő szívével éreznek, s nem az ő koponyájával gondolkoznak.

Mit? Te fekete vagy és nem fehér? Isten ábrázatára csak a fehér van teremtve, rab-szolgám léssz örökké. Az Isten is ugy akarja, különben minek teremtett volna téged feketének.

Mit? Te zsidó vagy. Igazhitű csak a keresztyén, annak is csak az a fajtája, mely beveszi a római csalhatatlanságot a római cementtel. Nosza, hitvány zsidó, légy átkozott és gyűlölő életedben, ugy, mint haló porodban. Sárga foltot a melledre, nudok, hegyes sipkát a fejedre, zsidóvámot a vállaidra, mindentől elrekesztve, kitalasztva, bűzhőghetében éljed életed. Légy a világ czégére! Mert tizenkilencszáz évvel ennekelőtte a rómaiak a római törvények alapján keserves halállal megölték egy nagy embert, a ki idők folytán még nagyobb lett.

Mit! Ti orthodox zsidók vagytok és azok is maradtok az irás betűjéhez halálra ragaszkodók és nem neológok. Hiszen akkor ti vagytok, a kiket mi keresünk, amaz áruló, hitvány gyászmagyarkák, tapodni való férgek. Ti vesztettétek el a csatát Merzeburgnál, Madarász Henrik ellenében. Ti voltatok ama tizenegygyek, a kik legelsőbbben hoztak gyalázatot a fényes magyar névre. Orgyilkos módon ti törtetek a kegyes életű István király életére!

Tisztán ti miattatok veszett magja a feleséges Árpádoknak. Habsburgi Rudolfnak segítő czimborái ti voltatok, a „nota Rákóczyana“ a ti ármányos kezetek műve, ti rikkantottátok el magatokat veszekedett lojalitással és konyhalatinsággal ama híres pozsonyi komédián és nem Pálffy János ő kegyelme és az ő megvett lelkei! A majthényi sikon ti kapituláltatok, eladván az osztráknak a magyarság ügyét a grófi koronáért és nem néhai való nemes, nemzetes és vitéző nagy-károlyi Károlyi Sándor! Avagy

talán tagadni meritek, hogy ama legendás időkben, mikor is száz sebtől vérezve diadalmos kézzel lobogtattuk a szent szabadság zászlaját, 49-ben ti mentetek Miklós czárhoz, ti hoztátok, ti vezettétek ellenünk gyilkos kézzel tenger muszkát és nem a Szirmayak, a Zichyek, kik nevezetnek kedvelt híveknek, nyakukról aranygyapju lóg és minden ő maradéuk I. osztályu jegygyel potyára utazik az istentelen magyar állam vasutain! Ugy, ugy! Ti orthodox zsidók szögeztétek koporsóba Világosnál a nemzet szabadságát és nem Görgey Arthur! Aradon ti gyilkoltátok meg Knezicset és 12 hőstársát, s nem a bresciai fattyú. Orsovánál hogy hol van elrejtve a magyar királyok koronája: ti árulátok el a szabadság hóhérait. 1867-ben nemde nem ti gyűltetek ökörsütésre a Vérmezőn. Ti eszitek végig, ti orthodox zsidók Szemere Attilák, a Láncki Leók és minden néven nevezendő akarnokok zsiros banketteit és nem azok a szinmameluk neológok, a kik most magyar hitszónokért ordítanak retentő hazafiságukban. Ti orthodox zsidók adjátok el magatokat a választásokon, nem azok a gazdag finom „izraeliták“, a kik minden választási kampányban valóságos vagyronra tesznek szert a tenger kortespenzből és építenek házat, czifrát és emeleteset bűneik hajlékúl megvásárolt lelkük rimbéreiből, a rendelkezési alaplól a szegény éhen haló magyar nép feje alól dobra vert utolsó párnája árából.

De hát mi is a kérdés tárgya? Semmi egyéb, csak az, hogy a miskolci zsidóság egyrésze kimondá, miképp magyarosodnia kell és ez semmi szín alatt sem történhetik meg más által, mint egy berlini doktor által, a ki Berlinben tanult magyarul prédikálni, s a ki ezer és még nem tudom, hány száz osztrák pengőért, ide akar jönni magyarosítani, mivelhogy nélküle elvesz a magyarság és germánna sülyed a szép, gyönyörűség Miskolc városa, annak is a zsidó része . . .

Ha igaz volna is az, hogy a zsidóság magától nem magyarosodik és hogy ez egy csapásra csak egy hitszónoknak nevezett tökéletlen halandó legyen szavára megy végbe, a mit én kerekén tagadok, akkor magyarföldön született, itt nevelkedett derék hazafit keressünk erre a polczra, nem pedig Morvából és Berlinből szedni fel az istenadát. Mint a tenyerem vonalait, ugy ösmerem én ezeket a berlini emlékön nevelkedett köcsökalapos lévitákat. Tudnak magyarul, mint a papagáj, mert még nem felejtették el. De irásban tudatlanok és kételkedők. Az eszük, a szívük német, mint a drezdai hurka, vagy a mi még rosszabb, kozmopoliták. Fejükben ugyan mi van az ilyeneknek Kant Immanuel Ding-jein kívül egy csomó németről magyarra kópiázott ócska frazeologia, azonkívül — semmi. Csernoviczban épugy beválnak német rabbinak, mint Tisza-Szalck-Szent-Mártonban magyar hazafinak.

No hát, ha ilyfajta berlini doktorokkal akarják magyarrá cserzeni a miskolci zsidóhitközséget a „haladó“, a kik jópénzért mindig leszavaznak a Láncki nevezetű pénzeszsákokra, akkor ugyan csizmadiát fogtak. A dolog így fenemódon bolond, ha nem volna mindenképpen botrányos.

Az orthodoxoknak igazuk van. Nem a magyar szó ellen küzdenek ők, hanem a zsidótan tisztasága mellett és megvédéseért.

Az ellenkezőt róluk feltenni vétek. A mellett ők, ha objektive vesszük, az irott jog alapján állanak. Csáky miniszter 50515/93. sz. rendeletében végérvényesen kimondá, miképp:

„Mindaddig tehát, míg a miskolci izr. hitközség magát orthodoxnak nevezi és míg helyi alapszabályait meg nem változtatja, idézett rendeletemet meg nem változtathatom és a hitközség kérelmének helyt nem adhatok, annál is inkább, mert a miskolci orth. hitközség a többi orthodox hitközségek közt, kivételes állást nem foglalhat el“.

Ugy tudom, hogy a miskolci zsidó hitközség alapszabályszerűleg statuált, jellege ma is az: orthodox. Ha ez áll, a mi két-

ségtelen, akkor kérdeim én: hogyan és kik által ejtetett meg ez a fránya választás, a melyet most a hitközségi tagok többsége elismerni nem akar és mindenképpen perhorreskál. Avagy: Vota non numerantur, sed ponderantur.

Ha oly annyira a berlini doktor személyéhez kötik magukat a különböző fajta neológdoktorok, akkor számukra nincs más expediens hátra, csak az, hogy legyen bátorságuk a miskolci orth. zsidó hitközség eddigi jellegét alapszabályszerűleg neologra átváltoztatni.

Mig ez meg nem történik, az orthodoxoknak stricto jure igazuk van s mindaddig a hivatolt miniszteri rendelet változhatlan érvényben áll. Ez a tiszta tény.

De különben is a templomban hiába akarnak magyarosítani, ezzel czélt nem érnek.

A nyelv még nem a hazafiság. A Lukácsiuk, a Dulla Máték, a Mudronyok, — a kik mind klasszikus magyarsággal beszélnek — kérdezze csak itt meg t. szerkesztő ur Zelenka Pál ur ő méltóságát . . . a kit én Magyarország leghazafiasabb főpapja gyanánt szívemből tisztellek . . . vajjon beszélnek-e ezek magyarul az egyházkerületi gyűléseken. Soha. Ha hinni lehet legújabb historikusainknak Hollós Mátyás a legnagyobb magyar király sem tudott magyarul, a „legnagyobb magyar“ Széchenyi István, ki lerakta nemzeti művelődésünk fundamentumait, ifjúságában semmit sem tudott magyarul teljes életén át pedig magyarul igen rosszul irt és beszélt s ha igazán szépen akart írni, németül írta meg politikai essay-it és szerelmes leveleit. Utolsó műve a „Blick“ is, mely döblingi magányának keserves napjaiban íródott, németül jelent meg. Bem tábornok egy árva szót sem tanult meg magyarul, azért ki szerzett több dicsőséget a magyar lobogónak, mint ő és az ő rettentetlen katonái. Ellenben tudott magyarul Caraffa, Kollonics érsek, Albrecht és ama gyehennára való Acentie, a ki mőczjaival Erdélyben halomszámra mészárolta le a magyarokat. Nem, a nemzeti érzés nem gyarló módon összefűzött szóhangokban nyilatkozik meg, hanem a szívben, a szívbeli igaz érzésben. Iparunk, kereskedelmünk, műveltségünk pogány német. Tegyük magyarrá előbb ezt, hogy aztán azokat magyarosítsuk, a kik már félig-meddig ugy is magyarok.

Bolond az, a ki házának előbb a fedelét akarja elkészíteni, aztán a fundamentumát. Nyakig vagyunk a németességben. Mindenki németül beszél itt, vagy magyarul beszél, de németül gondolkozik. Minden törvényünk, a legkisebb jogszabályunk szolgai másolása a németnek, a budapesti operában mely valóságos hombárja a zagyva nyelveknek, a világ minden tájáról összeszedett komédiás had majdnem minden este német szóval rontja a levegőt. Budapesten átlag alig minden tizedik ember tud magyarul, pedig ugy tudom, van ott hitszónok garmadával.

Hiszen Bánffy Dezső báróhoz ma kellene közköltségen egy jóra való instruktort fogadni, a ki megtanítaná, ha egyáltalában lehetséges magyarul írni és olvasni a szolnok-dobokai Plátót.

Tagadom, hogy e széles magyar földön csak az orthodox zsidó volna az, mely nem volna magyar, s melynek egyedül kellene magyarosodnia. 1000 év alatt, mióta itt van, eléggé megmutathatta hazafiságát, hanem, hát azoknak a hibája, a kik őt kirekesztették az alkotmány sáncaiból. De hátha oly nagyon szívén fekszik t. szerkesztő urnak a magyarság ügye, mint a hogy az orthodox zsidókon kimutatta, ugy hasonló jogon és okon hát miért nem ront neki époly brakhiummal annak a római katolikus papnak vagy óhitű papának, mondván nekie: hogy igy-ugy, ilyen-olyan adta, hát miért nem magyarosodol már? minek misézel, minek prédikálsz itt olyan nyelven, a miből az én jámbor lelkem egy kukkot sem ért. Ez volna az igazság, t. szerkesztő ur nékem egyben osztályos atyámfia!

Avagy e szép magyar földön, melyet több gazság és butaság ver föl, mint termő fűszál, a 'örvénybe iktatott jogegyenlőség második évfordulóján még mindig csak az a szegény, de igaz zsidó mindenkinek a lábkapuczája, az a czéda rongy, melybe akárki fia büntetlenül és bántatlanul törölheti belé gyűlölettől tajtékzó lelke szennyét?

Legyünk igazak és igazságosak!

Am hadd legyenek a templomok egyelőre extraterritoriális tényezők, — úgy sem lesznek sokáig azok — de lelkében legyen előbb magyar a magyar!

Ne bántsa Ön a zsidót, ne különösen az orthodoxokat, ha ragaszkodnak lelkük igazához. Vérem az, fajtám az!

S bizony-bizony, szomorúsággal látja az ember, hogyha még oly hazafi is az a zsidó, ha szive tulárad is a lángoló honszerelemtől, lelke a legszentebb nemzeti ideálokkal, hiába minden, még akkor is a merre jár, a merre kél, még azok is, a kik legjobb barátainak mutatkoznak, csak azt mondják felőle: „Mit akar ez a zsidó fattyu!” „Ötven krajczáros hazafi!” „Pénzért ugat a jebuzeus!” Hiába minden, a zsidó csak zsidó marad, gunyja, szidalma-tárgya és prédája mindenkinek. Eh, minék a himezés-hámozás, mondjuk ki nyersen a nagy Darwin igazságát: a fajok egymás gyűlöletére vannak s az élet nem egyéb, mint egymás irtó harcza, melyben a gyengébbek kipusztulnak, hogy helyet adjanak az erősebbeknek. (Egynémely lélek például még a cikkelyírást is csak struggle for life-nak tekinti.)

Az áruló bélyeget hiába süti a t. szerkesztő ur azoknak a jámbor orthodox zsidóknak a homlokára.

Azok nem ettek és nem is esznek a szép *Szemere* néven szereplő politikai nullák asztaláról, melyre a pénzt a koppenhágai adta, ennek pedig a halomszámra fabrikált „új magyar nemesek“.

Hogy én mért védem a zsidókat? Mért éppen az üldözötteket? Kimondom.

Mert zsidó vagyok, bár gyakorta kételkedő Istenben és emberben egyaránt, napról napra mindnagyobb szomorúsággal látván, hogy hiába halt kereszthalált a názerethi e bűnös emberiség megváltásáért.

Rossz zsidó vagyok, de zsidó vagyok, ereimben zsidó vér kering, a mit meg nem tagadhatok s az én lelkemen is végigviharzik mindaz a fájdalom és keserűség, s véresre korbácsolja az a tenger hamis vad, mely nap-nap után fejére szakad ennek a szegény, árva fajnak, melynél többet és iszonyubbhat végig az idők folyamán egyetlenegy teremtett nép sem szenvedett.

El kellett ezt mondanom, igen, ezt is így kiméretlenül, nyersen, de igazán, a hogy a dolog áll!

A rágalom ellenében én vértézve vagyok, mert akik ismernek, tudhatják, hogy az én vallásom a becsületem. Félni pedig az Istentől se félek, mert tudom, nem sujt ő, ha semmiben nem vétek. Mindent elmondtam itt, a mit elmondani szívem készített, sem hozzátenni. sem belőle elvetni valóm nincs. További polémiába bele nem megyek. Quod dixi, dixi.

Köszegi Armand.)*

1848.

Már ötven éve, hogy elmúlt. Még csak ötven éve és már alig emlékszik reá valaki. Az ereklyék fogynak, a holtak porladnak, a sírköveket ellepi a moh, az emlékeket elhalványítja az idő. E kor megelevenítésre, szellemei felidézésre várnak.

Itt az ideje. Egy félszázad elmosza a történet tényeiről a vérszagot, a lázító bosszúvágyat, a szinpadit festéket s csak a nagy arányokat, a nagy események nagylelkű

*) Lapunk kitünő munkatársának Jeremiás siralmaihoz hasonló cikkelyére ma térszúke miatt nem válaszolhatunk. Arra vonatkozó megjegyzéseinket — melyek előreláthatólag szinten hosszúak lesznek — jövő számunkban tesszük meg. Szerk.

hőseinek emlékét őrzi meg. Ezekből aztán össze lehet rakni egy nagy korszak mozaik-képét. Mig az emlék nagyon is eleven, mig az egyéni fájdalom nagyon is sajog, addig mindenki más szempontokból nézi a dolgokat, addig nem szólhat a história. Most biztosan lát. Elő alig maradt abból a korból, ezek felől ítélhet. Ha tovább halasztja beszédét, ha még most is félne föllebbenteni a fátyolt, hibáznék. Egyre fogynak alatta az emlékek, egyre gyengül a szem, mely alátekint.

Soha szebben meg nem mutathatta volna Kili a félszázad előtti nagy idők és nagy emberek történetét, mint most tette. Tollát nem kisebb művészekre bízta, mint Jókai Mór, Bródy Sándor és Rakosi Viktor, a kiknek szerkesztésében jelenik meg az a hatalmas díszmű, mely ezernél több egykoru képben, nyomtatvány-, kézirat-, és ereklye-másolatban mutatja be a szabadságharc történetét. A pozsonyi országgyűléstől kezdve a bujdosás évéig, kitérve a kor nagyjainak életére egész Kossuth haláláig. Megtépett lobogók, kicsorbult kardok, kovás puskák, golyójárta attilák őrzik itt a dicsőséges kor emlékezetét. A hősök arcképei, fényes csataképek azok magyarító térképével változtatják egymást. Az ereklyék, Batthyány, Kossuth, Petőfi, Damjanich stb. reliquiák oly pompás képekben tekintenek az olvasóra, minőkkel még nem jelent meg magyar könyv. És egy kép sincs szöveg nélkül. A szerkesztőkön kívül ír e könyvbe Magyarország valamennyi jobb írója:

Eötvös Károly, Mikszáth Kálmán, Beöthy Zsolt, Hentaller Lajos, Szilágyi Sándor, Marczali Henrik, Hampelné Pulszky Polyxéna, Kiss József, Varga Ottó, Dósa Lajos, Mezei Ernő, Tóth Béla, Inczédy László, Szederkényi Nándor, Ignótus, Lukács Gyula, Feszty Árpád, Réthy László, Bársony István, Kálnoky Izidor, Beöthy László, Timár Szaniszló, Voinovich Géza stb.

E korra vonatkozó későbbi rajzok alatt Munkácsy, Zichy Mihály, Benczur, Feszty, Torma, Vágó Pál, Papp Henrik, Roskovic stb. nevei állanak. A legelső füzetek egyikében fogja találni az olvasó Andrássy Manó gróf torzképeit. Ezek közül eddig csak egy pár jelent meg s a magyar művészet most egyszerre gazdagodik elsőrangú caricaturarajzolóval, mikor már a főúri művész keze örökre megdermedett.

Nincs Magyarországon nyilvános intézet, melynek birtokában valami értékes, a kort illető anyag volna, mit a szerkesztők meg nem szereztek. Bécs, Kassa, Zágráb, Kolozsvár, Belgrád, Moszkva, Szent-Pétervár vet hatást gyűjtésüknek. Nagy összeköttetések révén történhetett, hogy főúri családjaik magángyűjteményei megnyitak előttünk s gondosságuknak köszönhető, hogy minden egyes kép alatt megtaláljuk a kép eredetét, a honnan vétetett. A képek és szöveg egyaránt hivatva van, a rokokotárgyú művek fogyatkozásait pótolni, hiányait megjavítani.

A kiadók nem hasznót keresnek e művel, hanem áldozatot hoznak, s hazafias kötelességet teljesítenek. Az utóbbi évtized legdicsesebb és legnagyobb szabású művei Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságnál jelentek meg. E vállalatot is pazar fényvel, nagy gondnal, ritka jó ízléssel állították ki s figyeltek arra is, hogy a könyvet mindenki megszerezhesse. Azért 30 füzetben bocsátják közre 30 krajczárjával. A kötetekhez díszes bekötési táblákról is gondoskodnak. Még csak az első füzet jelent meg, mely a dolog természeténél fogva gyöngébb, hiszen csak a bevezetéssel foglalkozik, az olvasó már is láthatja, hogy monumentális művel lesz dolga, melyben tudás, szorgalom és művészi becsvágy gyümölcseit élvezheti.

Az idén rossz kelete lesz a könyveknek, csak ennek az egynek ne legyen. S hisszük, hogy a magyar népnek elvihette az ár a buzáját, kenyérét, de nem vihette el a hazaszeretetét s a nemzeti dicsőségért még mindig áldozhat annyit, hogy ezt a könyvet meg-

szerezze. Jó esztendőt szerez vele magának, jó telet és sok lelki gyönyörűséget.

Az első füzetből közöljük az előszót, mit Jókai Mór írt!

Előszó.

Félszázad! Egy lépésnyi tér a világtörténetben. De a magyar nemzet történetében egy hosszú út, olyan hosszú, mint honkereső őseinké, kik Magyarországot megalkotni jöttek.

Mi is hazát kerestünk ötven év előtt, — mi is Magyarországot megalkotni jöttünk: a szabad Magyarországot.

Kerestük a szabadságot, mint egyedül bot-dogító hitvallást a földön. — És megtaláltuk.

Felszabadítottuk a földet a szolgálat alól, a jobbágyot a járom alól, a szellemet a rab-bilincsek alól. Ledöntöttük a válaszfalakat nemes és nem nemes között; nem úgy, hogy amazt lealáztuk volna, de úgy, hogy most emelt fölemeltük.

Teremtettünk a népből nemzetet.

S az újjá szült nemzet csodáit mutatta fel ifju erejének.

Ötven év előtt dicsőséget szerzett a magyar névnek a harcmezőn: ötven év alatt elismerést a munka, az alkotás mezején.

A szabadság dúsgazdag talajában a melyen magasra nőtt fel nemzetünknek fészaldokfája, olyan mélyen verte le gyökerét. A szabadság faja elültetésének félszázados évfordulóját ünnepeljük ez évben.

A szabadság fájának nagy öntözés kellett, vérrel, veritékkel, keserű könnyekkel. Mert a szabadságot, hazát, nemzeti nagyságot nem adják ingyen az istenek.

Kincsekért kincseket adtunk. De ezek a kincsek nem vesznek el soha: megmaradnak utódainknak, maguktól tovább nőnek. — Ez új korszakot alkotó év emlékeit gyűjtöttük össze a könyvben, e félszázados évfordulóra. Ez évnek, örökké fennmaradó neve a „szabadságharcz éve“.

Mig magyar él, mig szabad ember él e honban, kegyelettel fognak visszagondolni ez évre, annak történelmére s történetalkotó alakjaira.

Dicsőség a halhatatlanoknak:
Jókai Mór.

H I R E K.

— **Az udvarnál.** Báró Vay Béla valóságos belső titkos tanácsost, főrendiházi alelnököt ő felsége a király vasárnap kihallgatáson fogadta. — Kubik Béla, a mező-csáthi választókerület országgyűlési képviselője vasárnap udvari ebédén volt.

— **A helybeli ág. hitv. ev. egyház** folyó hó 31-én vasárnap Reformáció-ünnepet tart, ugyanazon alkalommal fogja ünnepelni a lutheránus templom 100 éves emlékűnnepét, az ujonnan diszitett templomban.

— **A minoriták provinciálisa.** Dr. Csák Czirjék, a minoritarend tartományfőnöke hétfőn dében városunkba érkezett. A köztisztelőben álló főpap a helybeli társház ügyeinek megtekintése céljából néhány napig falaink között időzik.

— **Áthelyezés.** Dr. Franzl Alajos miskolci üzletvezetőségi fogalmazót a kereskedelemügyi miniszter saját kérelmére Kolozsvárra helyezte át. Helyére Fráter Tamás fogalmazót helyezték át Szegedről.

— **Esküvő.** Keresztes Venczel, diósgyőri vas- és acélgyári tanító hétfőn e hó 25-én esküdött örök hűséget Pák Erzsike urhölgynek Szászvároson. A tiszta szerelemszötte szép frigyhez zavartalan boldogságot kívánunk!

— **Esküvők.** Reinitz József, miskolci fiatal kereskedő vasárnap délután vezette oltárhoz Waktor Szeréna urhölgyet, néhai Waktor

József kedves és szép leányát — *Löwenstein* Mór cs. és kir. 5. gyalogezredbeli számvivő-örmester vasárnap esküdtök örök hűségét *Keszenbaum* Róza kisasszonynak.

— **Eljegyzés.** *Halász* József dorogmai ev. ref. lelkész vasárnap tartotta eljegyzési ünnepélyét *Szabó* Margit urhölgygyel, *Szabó* József nagymihályi ev. ref. lelkész szép és művelt lelkű leányával Nagymihályon. Zavar-talan boldogság kísérelje a megkötött szép frigyét!

— **Eljegyzések.** *Forst* Károly fiatal fényképész a napokban tartotta eljegyzését *Vánca* Emma urhölgygyel. *Vánca* Mikály ügyvéd és háztulajdonos kedves és művelt leányával. — *Altmann* Mór, helybeli lakos a napokban jegyezte el özv. *Lövy* Ignáczné urnő kedves leányát: *Szerénát*.

— **Kamarai kültagok választása.** A miskolci ipar- és kereskedelmi kamara beltagjainak választásáról lapunk legutóbbi számában már megemlékeztünk. Most a kültagok választásának eddigi eredményéről számolunk be a következőkben: A miskolci alkerületben megválasztottak: *Kolba* Miksa okl. mérnök, papirgyáros (Diósgyőr) és *Antal* Károly ipartestületi elnök. Ezek új tagok. *Sajó-Szentpéteren* megválasztottak: *Cziner* Jakab és *Bródy* Miksa újból, mint kereskedők; *Szűcs* Géza és *Stern* Sámuel vendéglős (új), mint iparosok. *Mező Kövesden:* *Harangi* Gyula és *Harangi* Vilmos régiek újból, továbbá *Plank* József és *Értelmes* Gyula régi tagok. *Edelényben:* *Erényi* Ármin (új) és *Deutsch* David vendéglős (új). *Gyöngyösön* csupa új tagok választottak. És pedig: *Spitzer* László terménykereskedő és *Rosenfeld* Emil borkereskedő, *Makkos* Alajos kalapos, *Büchler* László gőzmalomtulajdonos. *Egerben*, mint már jelentettük, az iparosok *Kanitz* Jenő, és *Tancsa* Lajos ipartestületi elnököt (új), a kereskedők pedig *Kanitz* Dezső bankigazgatót (új) és *Ringelmann* Imre kereskedőt választották be. Ezzel két vármegyében a választás be van fejezve és 52 tag megválasztva. Hátra van még Gömör-Kishont vármegye, mely 12 tagot választ. Ez a hét folyamán meg fog történni.

— **Tragikus halál.** As alsóborsodi ev. ref. egyházmegyébe kebeleztetett lőrinczfalvai egyház lelkésze: *Békly* József tragikus halállal mult ki a napokban. Mint 31 éves fiatal lelkész kis gazdaságát igyekezett berendezni, hogy egy csendes kis otthont alkosson magának. E célból még szeptember hó 19-én Budapestre indult és — nem tért többé vissza. Egyik vasárnap a másik után telt el és ő még sem jött meg. Kis gyülekezetének nyugtalansága kinos aggodalomná változott, úgy ismervén lelkészöket, a ki hivatalát, kötelességét nagy ok nélkül el nem hanyagolná. Neki azonban nagy oka volt az elmaradásra. Ott feküdt a hatvani temetőben már hetek óta, eltemetve r. kath. szertartással, mint ismeretlen. Utána nem szállott egy fájó sóhaj, koporsójára nem hullott egy meleg köny. Mi történt vele? Elutazása napján Vámos-Györknél rosszul lett s néhány percz múlva szívszélhűdéssel meghalt és mivel sem levél, sem névjegy nem volt nála, csakis a véletlennek köszönhető, hogy hetek múlva is egyáltalán sikerült felfedezni — legalább a sírját. *Békly* József született Szepsiben 1866-ban. Iskoláit szülőföldjén, édes atyja keze alatt, majd Sárospatakon végezte, a honnan Poroszlóra hoztatott ki három éves tanítónak. Majd a segédlelkészi vizsga s az alsó borsodi ev. ref. egyházmegyében töltött hat és felévi káplánság után Lőrinczfalva választotta meg ez évben papjának, ahol szelid, nyájas modorával, jó szívével egész egyháznak szeretetét s tisztelgetését nyerte meg. Lelke fogékony volt minden szép és nemes iránt, kedves társaságát az irodalom képezte, talán egyetlen szenvedélyét a zene, melyben alapos ismerettel bírt, oly szépen hegedült, hogy igazán sirt

a száraz fa a kezében, mikor egy-egy magyar nótát rázendített. Özvegy édes anyja s négy ftestvére siratja korai halálát, de siratja az egész gyülekezet is, áldást küldve utána az idegen hantokra. Ott aluszsza egy kis kereszt jel alatt örök álmát s áldodik annyi szép remény szebb valóságáról, sok küzdelem édes jutalmáról.

— **Az „Otthon“-kör** első házi estélyét szombaton este tartotta meg a „Három-rózsza“-szálló dísztermében. Ez a kicsiny, de eleven és életerős kör nagy művelzetben részesítette azokat, a kik ez estélyen megjelentek. A műsor minden száma igazi élvezetet és gyönyörűséget nyújtott. Az estélyt *Sándor* Adolf (hegedű), *Láng* Ottó (gordonka), *Veres* Géza (czitera) és *Horeczky* Rezső (gitár) urak quartettja nyitotta meg, kik Prassinger „Tiroli Ländler“ és Zeller „Ábránd“-ját játszották precízitással. Ezután *Tóth* Ilonka urhölgy „A rab asszonyt“ szavalta el oly érzéssel és közvetlenséggel, hogy a jelenvöketek könnyekig meghatotta. Utána *Egri* Kálmán ur színtársulatunk énekművésze énekelte a remek Kossuth-dalt zajos tetszés mellett. A 4. számot *Klíma* Mihály ur városunk zeneconservatoriumának igazgatója és universális zeneműértője a saját szerzeményét, az „Őszi üzenet“-et adta elő gordonkán a töle megszokott bravóval. Majd *Staud* Margit urhölgy énekelte egy áriát a „Profétából“. A kisasszony szép énekével frenetikus tapsra ragadta az egész közönséget és közkívánatra *Dankó* Pista „Madár dal“ című gyönyörű szép dalát énekelte, de a közönség ezzel sem érte be, ráadásul *Lányi* „Szőke kis leány“-át énekelte. *Sarlay* Cornél ur kedvelt komikusunk *Gabányi* „A potyajegy“ monológiával megkacagattatta a jelenvöket, mely után *Galyassy* Paula urhölgy „Hegedű-szó“-ja, *Simándy* József karnagy zongorakiséréte mellett büvölte el az otlevöket és az általános óhajnak engedve, még a „Repülj fecském“ ismert dalt játszotta el művészi tökélyvel. A műsor utolsó számát „G-dur concert“ Umlaufól és saját szerzeményű „Boszniai indulót“ cziterán *Veres* Géza úr adta elő, kinek játéka szintén hozzájárult az estély fényének emeléséhez. Ezután kedélyes vacsora következett, melynek folyamán *Bulyovszky* Gusztáv az „Otthon“-kör díszelnöke szép szavakban köszöntötte fel a közreműködőket, köszönetét fejezvé ki a közreműködésükért. Utána *Tiszai* Dezső színtársulatunk igazgatója éltette az „Otthon“-kört, kívánván, hogy a jelenvöketek és mindnyájan és mielőbb itthon érezzék magukat abban. Végül *Forster* Rezső az egyet elnöke éltette a jelenvö Tarnay alispánt, ki városunk társadalmi életében mindenütt tevékeny részt vesz és az „Otthon“-körnek is buzgó pártfogója és tamasza. A vacsorát táncz követte és a kedélyes társaság a reggeli órákig maradt együtt.

— **Tárczarovatunk** a tárgyak halmaza miatt mai számunkból kimaradt. Ezt a hiányt érdekes cikkeink — azt hisszük — eléggé pótolják.

— **Vivótanfolyam.** *Máté* Péter vivómester — *Széchenyi*-utca 46. sz., „Fekete kutyá“-hoz címzett házban — november hó 1-től, naponta d. u. 5—8-ig, a vitór és kardvívásban — olasz rendszer szerint — oktatást tart. Tandij heti 2 óráért havi 2—4 firtig. Beiratkozás ugyanott.

— **Nincs többé tyúkszem.** Tíz percz alatt mindenki képes saját maga a legrégebb tyúkszemét és borkeményedést is kés nélkül és teljesen fájdalom nélkül eltávolítani. Mi több: ezen miveletnél minden megsértés avagy vérmérgezés teljesen ki van zárva. Ezen szer *Miskolczon* és egész *Borsodvármegyében* csakis egyedül *Sikorszky* Gyula czipésmesternél (*Színház*-utca) kapható. *Ára 60 kr.* A czipész urak árendjében részesülnek!

Irodalom és művészet.

S z i n h á z.

A „*Kék asszony*“ szombati, október 23-iki, harmadszori előadását leszámítva — mely újra telt ház előtt ment, de kissé lanyhábban, mint első két előadása, minek oka *Kemény* betegsége miatti morosus játékában és fátyolozott hangjában keresendő — három népszínmű-előadás volt egymásután.

Az első *pénteken*, október 22-én, a midőn Csepregi ismert népszínműve: „*A piros bugyeláris*“ adatott népelőadásul félárban az előadás a darabhoz méltóan megfelelő és összevágó volt. A szereplők közül első sorban feltétlenül *Egrit* (Csillag) illeti a dicséret, ki talpraesett, minden ízében eredeti huszárörmester volt, természetes játékaival épügy, mint énekeivel — melyek közül a *Gyenge* Sándor nótája vált ki különösen — legszebb alakításainak egyikét mutatta be. Bővebb fejtegetésre és dicséretre az eddig látott alakításai után sem játéka, sem éneke nem szorul. — *Staud* Margit (Zsófi), ki ezuttal adott először nagy szerepet, elég kedvesen, kellemesen játszott, de dalainál érezhető volt a bizonytalanság és a folytonos trémázás. *Kozma* (Gyurka) játék tekintetében nem hagyott hátra semmi kívánni valót, de dalainál igen. Azokat egyrészt elszítem, másrészt pedig túl erős hangon és érzelem nélkül énekelte, a mi csökkentette a hatást. — *Morvai* Török bíró szerepében elég jó volt. — *Mezei* (Peták), *Sarlai* (Pennás) és *Németh* (Hájas) komikus szerepeikben minduntalan élénk derűtséget keltettek, különösen *Sarlai* vékony, czingár alakításával minden jelenetében kacagató volt.

A másik *Géczy* Istvánnak, a „*Gyimesi vadvirág*“ pályadíjas szerzőjének kritikán alóli népszínműve, a „*Leszámolás*“ előadása volt vasárnap, október 24-én. Ugy a darabról, mint magáról az előadásról leheylesebb hallgatni. Azok a sok szálnalmas alakok, unalmas, semmitmondó, hosszúra nyújtott jelenetek s erőszakolva összefűzött gondolatok mintha kinnal, nagy vajudással születtek volna meg és sróffal lettek volna kihuzva szerző phantasiájából. Valóságos ponyvairodalmi história élvezhetetlen formában. Jönnek, mennek benne a szereplők hol ki, hol be, czél nélkül, hatás nélkül, semmi érdeklődést nem kelte, csoda, ha a néző el nem alszik addig, a míg bevarja a végét. Az egész hosszú lére eresztett érzélgős história, alig volna elég egy felvonásnak, de még a beszótt dalok is nagyobbára csak erőszakoltak s nem természetesek. — A szereplők közül sem tudott egy sem érdeklődést keltetni, még *Miklósi* Ilona, *Egri* és *Staud* Margit igyekeztek szerepüket tőlük telhetőleg kidomborítani, különösen *Miklósi* buzgólkodott temperamentumos játékaival halatlan szerepét teljes odaadással érvényre juttatni, de azért ő sem tudta a rettenetesen szálnalmas és élvezhetetlen jellemet érdekessé, varakozást keltővé tenni, daczára nemes törekvésének. Hiába, — a mi alapjában rossz, azt a jó játék sem teheti jóvá! *Kemény* alakítása merő képtelenség volt; a szerző alaposan elpuskázta azt a jellemet, melynek interpretálását az igazgató *Keményre* bízta, — mindezek után tehát legokosabb, a mit tehetünk, ha nem mélyedünk bele a „*Leszámolás*“ bővebb bírálgatásába, kár volna az időért, kár a nyomdafestékért, csupán abbéli nézetünknek adunk még kifejezést, hogy leghelyesebb lesz, ha a director ur leszámol a „*Leszámolás*“-sal és lomtárba helyezi. elégséges volt belőle egy sütet, az is megégette a szánkát!

A harmadik népszínmű előadás a hétfői, október 25-iki volt: Szigligeti „*Csikósa*“ a népelőadásban.

Micsoda ellentét a „*Csikós*“ és a „*Leszámolás*“?! Még csak össze sem lehet őket egymással hasonlítani! A szereplők is egytől-egyig beigazolták, hogy ha a darab kitűnő, megfelelő, jó szereposztással kitűnő az előadás is, mert a hétfői előadás valóban ki-

tűnő és szép előadás volt. A darab főbb szereplői: *Egri* (Andris) és *Szigeti* (Zsófi) vállvetve igyekeztek szép szerepüket igazában, kedvvel megjátszani, annyi eredetiséggel, oly természetes könnyedséggel, ügyes jellemzéssel játszottak, hogy mindketten egyaránt a legnagyobb dicséretet érdemlik. Különösen megkapó volt az első felvonásban a faalatti párjelenetük, azt jobban és szebben nem produkálhatták. És azok a régi, jó magyar nóták!! Oly szépek, oly kedvesek voltak, — különösen az *Egri* dalai, — hogy elhallgattuk volna bármédig. Nem volt a játékukban semmi hiba, semmi természetellenes, egyszerű, szép, jellemzetes alakítás volt mindkettőjüké, egyedül *Szigeti* nek ajánlunk még annyit, hogy a dalokat jobb, ha kissé lágyabb hangon énekl. Nem azt akarjuk ezzel mondani, mintha így is nem lettek volna azok szépek, szépek és jók voltak, de amúgy még szebben és sokkal hatásosabban és élvezetesebben jöttek volna ki. *Mezei* is (Márton vén csikós) töröl metszett alakítást adott, — szakasztott "vén csikós" volt, — jóízű humorral játszott s annyira beleélte magát szerepébe, hogy jobban csakugyan nem adhatta volna. *Morvai* (Bencze) egyhangu szerepében szintén correct volt, ép úgy *Nádas* is (Asztolf) kisebb szerepében. A második felvonásbeli azon nagyobb jelenetét, a midőn *Andrissal* és *Benczével* összejön, kifogástalanul adta. *Kissné*, mint részegasszony, felette érdekes volt társnőivel együtt. A többi szereplők is mind megfelelőek és jók voltak. Ha ily szép összevágóan, jó szereposztással kerülnek színre a népszínművek, ahogy a *Csikóst* láttuk, úgy szívesen veszünk hetenként akár három népszínműelőadást is, hozzáértve természetesen

hogy az nem lesz „Leszámolás“ s több, e féle!

Heti műsor: Szerdán: „Fernand házaspár“, bohózat. Csütörtökön: „Suhancz“, operette. Pénteken: „Két tacsó“, színmű és szombaton: „Mathusalem herczeg“, operette.

Carolus.

— **Szuhay Benedek könyve.** Lapunk jeles munkatársa: *Szuhay Benedek*, kápolnai ev. ref. lelkész egy nagybecsű könyvet irt, mely *Kun Bertalan* püspök ajánlatával indul útnak. A könyvre vonatkozólag maga a szerző a következő felhívást intézi a közönséghez: A felső-borsodi ev. ref. egyházmegye lelkészi értekezleti közgyűlése nemcsak jutalomra, de kinyomatásra is érdemesnek találta azon munkálatot, melynek megjelenése alkalmával „Előfizetési felhívásra“ kérem föl protestáns egyházgyegetemünk lelkészi, tanári és tanítói karát, a segéd-lelkészek és hittanhallgatók ifjuságát és mindazon világi férfainkat, kik lépten-nyomon kifejezést adnak azon gondolatainknak, hogy „a protestáns lelkész feladata a mai megváltozott viszonyok között, az egyházi közigazgatás, de különösen a Cura pastoralis terén“ kétségbevonhatlanul lényegesen megváltozott. E magasztos feladatokat tárgyalja ev. alapon az egyháztársadalmi értekezés, — felmutatván Kálvint a genfi egyházköztség élén egyházalkotmányával, lelki gondozásával, — felmutatván a jelen elszomorító képet az egyházi és vallás-erkölcsi élet hanyatlásának valódi okaival, hogy a protestáns lelkész feladatát, munkakörét egész teljességében a maga életét és fentartó erőivel együtt részletesen tárgyalhassa. Ma napság, az egyházpolitikai törvények életbeletetése óta, annyi sokat beszé-

lünk, tervezgetünk a protestáns lelkész feladatáról, annyira érezzük e kérdés fontosságát is mindnyájan, hogy talán nem lesz felesleg oly könyvet adni tájékozásul, különösen megvitatás tárgyul a lelkészi kar és ifjabb nemzedék kezébe, mely lehetőleg tömören előadja a feladatok összességét, hogy vállvetett közreműködéssel újból győzedelmeskedjék a sivar és anyagi világ lelken az evangéliumi világosság, hogy a protestáns-tizmus győzedelmesen megharczolhassa azon harcot, melynek diadala egyértelmű lesz: anyaszentegyházunk diadalával! Vajha ugy lenne! Ezzel azonban nem áttatom magam! Ez igénytelen dolgozat evangéliumi alapon állva feltárja ugyan a sebeket, orvosságot is rendel a nagy betegnek; de kérdés: minő véleménynyel fogadtatik s a más nézetűek nem dobják-e a kárhoztatás követ e munkálatra, mely nem akar semmi egyéb lenni, mint pásztortűz a hideg, őszi éjszakában. A 6—7 ivre terjedő könyv október 25-én jelenik meg. Ára csak 1 korona lesz, hogy lehetőleg minél többen megszerezhessék. Az előfizetési pénzek hozzáam Kápolnára (u. p. Sajó-Szentpéter, Borsodmegye) küldendők. A szétküldés legkésőbb 1898. január 1. napjáig fog eszközöltetni utánvétellel. Hódoló tisztelettel maradtam Kápolnán, 1897. október 1. *Szuhay Benedek*, ref. lelkész.

Nyilttér.

Azon ösmeretlen jóakaróim által a közel mult időben terjesztett híresztelésekkel szemben, mintha én fizetéseképtelenné lettem volna, 6 évet meghaladó helybeli működésem által szerzett kereskedői reputatióm, kiérdemelt jó hírnévem és hitelem fentartása, illetve megóvása céljából s annak kijelentése mellett, hogy további hasontartalmú híresztelések esetén, e hírközlők és terjesztők kinyomozása s megbüntetése céljából a bíróság segítségét veendem igénybe: indítatva érzem magamat a n.-é. közönség, t. vevőim és az érdekelteknek ez uton is tudomására hozni, hogy a jelzettem híresztelések, semmi alappal nem bíró, merőben célzatos és rosszakaratu koholmányok.

Kerekes Miklós, kereskedő.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Kontz Miklós.

Lapszerkesztő és kiadó:

Ruttkay Menyhért.

A t. hölgyközönség figyelmébe!

A párisi

gyors szabászat

➡ pár órai gyakorlat után ➡
biztosan elsajátítható.

Az oktatási díj 4 frt.

Tessék próbát tenni!

A női ruhavarrás alapos elsajátítása céljából a rendes tanfolyamra leánykák fölvétnek.

Női ruhákat francia divat-lapok mintái után a legdiszesebb kiállításban 5—6 frtért készítik.

Kész ruhák megrendelésre, finom kelméiből a legelegánsabb kiállításban

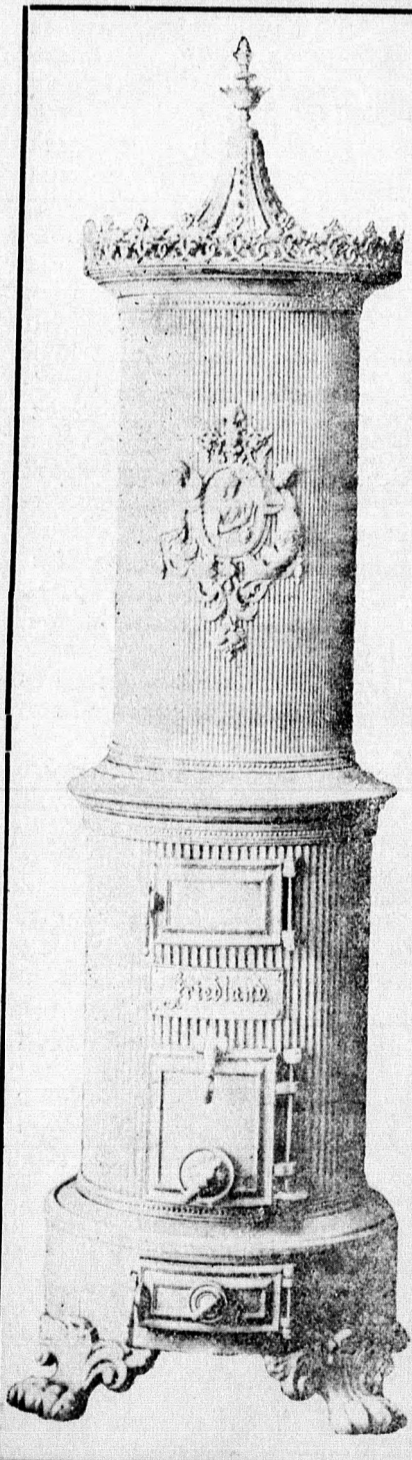
csak 20 frt.

Becsés pártfogásukat kérve, vagyok
mély tisztelettel

Kmetty Julia,

női ruhakészítő

Nagy-Hunyad-utca 27., 4. ajtó.

ERDEY KÁLMÁN

vaskereskedése

SZECHENYI-UTCZA 30. SZÁM.

Idényi jelentés!

Ajánlom az érdekelt tisztelt közönségnek nagyválasztékú raktáramat a következő idényi cikkekben:

friedlandi szabályozható

töltő kőszén-kályhák,

köpenyes, szabályozható és

meidingi kályhák,

fehér, fekete és zöld zománczozott köpenynyel.

Kren-féle

szabadalm. világító „Electra“ köpenyes kályhák.

Konyha-takarék-tűzhelyek.

Nagyválasztékú konyhaberendezési tárgyak, a legkitünőbb minőségű **konyha-edények.**

Rúdvasak, épület- és bútortárasások, iparos és műszerszámok.

Vadászati cikkek. Vadász-lőpor és füstnélküli lőpor-töltények és töltény-hüvelyek. — Minden a vasárunkba vágó cikkek a legjobb minőségben és legolcsóbb szabott árak mellett.

A n.-é. közönség szives pártfogását kéri

szolgálatkészen:

Erdey Kálmán.

Alólirottak bátorkodunk a nagyérdemű közönség figyelmét

a Chr. Weyrauch & Co.-féle gyorsan száradó és szagtalan

BORSZESZ PADLÓFÉNYMÁZRA

felhívni. — Ezen fénymáz a legjobb padlómázoló szer, gyorsan szárad, szagtalan, igen tartós és mosható is. Kapható tisztán, szín nélkül, továbbá sötét és világosabb színekben. 1 kilos üveg ára 1 frt 20 kr., 1/2 kilos üveg ára 60 kr.

Főraktára Miskolcz és vidékére:

Weidlich Pál mag- és fűszerkereskedésében a „fekete kutyához”

M. SKOLCZON.

Tisztelettel Chr. Weyrauch & Co.

Dr. Högyes korszakos találmánya
Asbest-talpbélés

Nincs bőrkemé-
nyítés!
Nincs lábizza-
dás!
Nincs meghűtés!
Nincs semmiféle
lábbaj!
Követeljük az
Asbest-talpbélést
cipészeinktől.
Felnőtteknek:
35-46. sz.-ig frt 1.—
Gyermekeknek:
20-34. sz.-ig ft —.50
csak utánvé! mellett.
Dr. Högyes találmányát
szabadalom vadl minden
országban. — Bővebb fel-
világosítást készsզggel ad

az „Első magyar asbestáru-gyár”
Budapest, VI., Sziv-utca 18. sz.
Miskolczon kizárólag:
GRÜNWALD EDE urnál kapható.

Az 1895. évi cairói s az 1896. évi
londoni egészségügyi kiállításon disz-
oklevéllel s arany éremmel kitüntetve.
— Orvosi tekintélyek által kipróbált s
nagyobb kórodákban kitünő sikerrel
használt külszer:

Reuma-szesz

biztos s kiváló gyors hatása a test
bármilyen csúszos bántalmái ellen, u. m.:
köszvény. csúz. rheuma, ischiás. asthma
stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő,
amennyiben gyakrabban idültebb ese-
teknél is már egyszeri bedörzsölésnél
a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással

1 korona erősebb üveg 2 kor. 40 fl.

Főraktárak Budapesten: Török József
ur gyógyszer-tárában, Király u. 12. és
dr. Egger A. ur gyógyszer-tárában, Váci-
körut 17. — Ugyisintén a főváros
összes s a vidék csaknem összes gyógy-
szertárában, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 188. szám, ugyisintén:

Balog József, Baruch Gyula,

Rácz Jenő, dr. Szabó Gyula

és **Szabó Béia** uraknál Miskolczon.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

Elv: Szolid ár, pontos kiszolgálás.

Van szerencsém a n.-é. közönségnek tudomására hozni,
hogy bevásárlásomból hazakerkezve, raktáramba is megérkeztek
a legújabb divatú angol, francia és tiszta gyapju-, elsőrendű
hazai gyártmányú szöveteim.

Nagybani bevásárlásom azon kellemes helyzetbe hoztak,
hogy jó, finom szövetből meglehetősen jutányos árért, elegáns
kivitelű legújabb divatú szabás szerinti, saját műhelyemben
készítendő ruhákat vagyok képes nagyrabesült rendelőimnek
ajánlhatni.

Engedve a kor igényeinek, szeptember
1-től kezdve angol ruhaberletet nyitok: következő feltételek
mellett, ami igen ajánlatos minden úri embernek: 10 frt havi
fizetés mellett: 4 sacko-öltöny-, felöltő és téli kabát és egy
nadrág; 20 frt havi részletért 8 sacko öltöny, 1 frakk-, vagy
Ferencz József- vagy smokin-öltöny, felöltő, téli kabát és 2
külön nadrág, 24 hónapon át fizetendő.

A raktáron levő szövetek bármelyikéből választás
szerint tartozom készíteni.

Felhívom a t. úri közönséget, tessék raktáramon levő szövetem meg-
tekinteni és csak aztán bérletüggyben határozni.

Szives pártfogásáért esedez

kitünő tisztelettel:

Kálmán Mór,

fűszabó Miskolczon, Széchenyi-utca 30.

Mindég nagy választék raktáron.

Viktorin József

elismert legjobb

Meidinger-kályhái

valamint szabadalmazott
szabályozó- és töltő-kályhái
9 forinttól fölfelé.

Kaphatók kizárólag a magyarországi vezérképviselőség és főraktárban

Eisler és Vertes

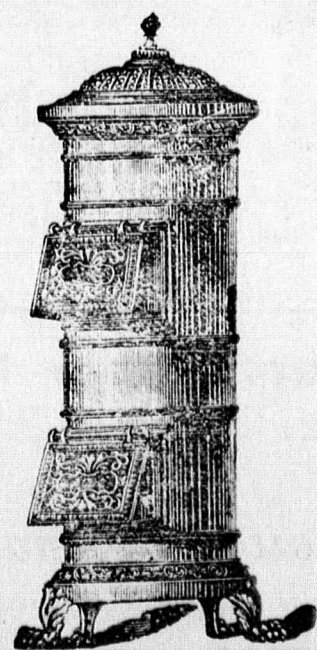
Budapest, Andrassy-út 41. sz.

Árjegyzékek és költségeloirányzatok ingyen és bérmentve.

Felső-sziléziai kitünő

diókoksztot vagon számra (100 métermázsa)

legolesobban szállitunk.

Valódi karlsbadi czipők. Prágai kutyabőr-keztyűk.

Őszi és téli idény!

Őszi és téli idény!

BORSODVÁRMEGYE

LEGNAGYOBBI DIVATÁRUHÁZA

FEHÉR JÓZSEF és LIPÓT

MISKOLCZ.

Fő-utca, özv. Debreczeny Dánielné-féle házban.

Miskolcz város és vidéke közönségének szives tudomására hozzuk, miszerint az őszi és tél idényre bevásárlási utunkból visszaérkezve, sikerült oly olcsón és jól bevásárolni, hogy Miskolczon még nem létezett olcsó árakban szolgálhatunk; és pedig a legújabb divatu kész férfi-, fiú- és gyermekruhák, felső és téli kabátok, párisi divat szerinti kész női felöltők, gallérok, kör- és eső-köpenyek, valódi perzsia- és szörmegallérok, kész férfi-, női és gyermekczipők, férfi- és fiukalapok, nyakkendők, keztyűk, gallérok, kézelők, esőernyők és minden más e szakmába vágó áruk a legnagyobb választékban és legolcsóbban beszerezhetők, miért is kérjük az igen tisztelt vevőközönséget, hogy szükségletét nálunk beszerezni sziveskedjenek, biztosítva mint eddig is: szolid és pontos kiszolgálatról.

Számos látogatásért esedeznek:

ÜZLETEK:

Fehér József és Lipót.

Szolnok,

Kecskemét,

MISKOLCZ,

Kossuth-tér, saját ház.

Jókai-tér.

Széchenyi-utca, özv. Debreczeny Dánielné urnó házában.

Ita J. Henrik cs. és kir. udvari kalapgyáros egyedüli raktára.

Különlegesség férfi- és gyermekruhákban.

Női felöltők párisi divat szerint.

Részvényaláírási felhívás.

A „Borsod-Miskolczi Gőzmalom részvénytársaság“ 1897. október 17-én tartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta:

hogy alaptőkéje 5250 drb egyenkint 100 frt. vagyis 200 korona névértékű, névre szóló új részvény kibocsátása által 525.000 forinttal emeltesse egy millió forintra;

hogy az eddigi részvényeseknek az elővételi jog olyképp biztosítsák, hogy a részvényeseket, a birtokukban lévő minden 10—10 darab részvény után 11 darabra, 10-nél kisebb részvénytám után darabonként egy-egy új részvényre illesse az elővételi jog;

hogy azon ár, mely mellett az új részvények elővételi jogon értékesítendőek, 115 frtban állapittatik meg;

hogy azon részvényes, ki az elővételi jogot, az igazgatóság által e tárgyban kibocsátandó hirdetmény, hirlapi megjelenésének napjától számított **30 napon belül** nem gyakorolja, ettől multhatlanul elessék;

hogy a részvények jegyzésekor a névérték 10%-a lefizetendő, a részvény vételárának, az új részvény kiállítási és bélyegköltségének befizetése pedig az alapszabályok 7. és 8. §§-ai értelmében 1897. december 31-ig eszközöltessek;

hogy az új részvények az üzlet eredményében 1898. január 1-től folyólag részesednek.

Felkérjük ennél fogva a Borsod-Miskolczi Gőzmalom részvénytársaság azon t. részvényeseit, kik az elővételi jogot gyakorolni kívánják, hogy ebbeli igényeiket, részvényeik bemutatása mellett

1897. november 22-ig bezárólag

Miskolczon: a társulati pénztárnál, vagy a „Miskolczi Takarékpénztárnál“

Budapesten: a „Hazai Bank részvénytársaságnál“ bejelentsék.

Az igényérvényesítés bejelentésekor részvényenkint 10 frt lefizetendő.

Az új részvények hátralék-vételára, nemkülönbön részvényenkint kiállítási és bélyegköltség fejében egy forint

1897. évi december 31-ig

a társulati pénztárnál, az alapszabályok 7. és 8. §§-aiban körülött következmények terhe alatt befizetendő.
Kelt Miskolczon, 1897. évi október hó 17-én.

*A Borsod-Miskolczi Gőzmalom részvénytársaság
igazgatósága.*